

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Κ. Ρούγγου
Ταχ/κή Δ/ση: Σαπφούς 22
81100 Μυτιλήνη

Προς: κ. Βασίλη Ψαριανό
Γρεβενών 15
155 62 Χολαργός
[**vasps@otenet.gr**](mailto:vasps@otenet.gr)

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 22510 22087
FAX: 22510 20745
e-mail: efales@culture.gr

ΘΕΜΑ: Παροχή πληροφοριών σχετικά με αρχαιολογικό υλικό από την ευρύτερη περιοχή της Βρίσας

Σχετ.: Η από 24-8-2022 επιστολή σας

Απαντώντας στο παραπάνω σχετικό, με το οποίο θέτετε διάφορα ζητήματα σχετικά με την ύπαρξη αρχαιολογικού υλικού από την ευρύτερη περιοχή της Βρίσας, θα θέλαμε να σας κάνουμε γνωστά τα εξής:

1. Στο εκκλησάκι του Αγίου Φωκά, στο ομώνυμο ακρωτήριο της Βρίσας, σώζονται λείψανα αρχαίου ναού, τα οποία οι μελετητές ταύτισαν με τον αναφερόμενο στις αρχαίες πηγές ναό του Διονύσου του Βρησαγενούς. Η ταύτιση αυτή στηρίχτηκε στην αναθηματική επιγραφή που υπήρχε στη θέση αυτή: *Μεγάριτος Αίσχί[να] Διονύσω Βρυσαγένη*. Την επιγραφή αναφέρει ο Robert Koldewey το 1890 στη μονογραφία του για τις αρχαιότητες της Λέσβου “Die antiken Baureste der Insel Lesbos”. Η επιγραφή, ωστόσο, αυτή δεν επισημαίνεται μεταξύ του διάσπαρτου αρχαιολογικού υλικού του ακρωτηρίου στις περιορισμένης έκτασης έρευνες που διενήργησε το 1972 η τότε επιμελήτρια Αρχαιοτήτων Δέσποινα Χατζή (ΑΔ 27, 1972, 596-599), ενώ στην πραγματεία του Ιωάννη Κοντή «Λέσβος και η μικρασιατική της περιοχή» (1978) αναφέρεται ότι έχει χαθεί. Η Εφορεία μας δυστυχώς δεν έχει κάποιο στοιχείο για την τύχη της.
2. Στην θαλάσσια περιοχή του ακρωτηρίου του Αγίου Φωκά και συγκεκριμένα στη θέση του σύγχρονου αλιευτικού καταφυγίου, έρευνες της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων έχουν εντοπίσει αρχαία λιθορριπή και σημαντικά λείψανα που τεκμηριώνουν την ύπαρξη αρχαίας λιμενικής εγκατάστασης. Για την ύπαρξη, ωστόσο, των ραβδωτών κίωνων στον θαλάσσιο χώρο του καταφυγίου, όπως αναφέρετε στην επιστολή σας, και την πιθανή απομάκρυνσή τους το έτος 1961, δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο στο αρχείο της Υπηρεσίας μας, ούτε αναφορά στο

Αρχαιολογικό Δελτίο της περιόδου αυτής. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα θα πρέπει να απευθυνθείτε στην Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων.

3. Όσον αφορά, τέλος, στη λίθινη πλάκα με το οικόσημο των Γατελούζων από τον Παλιόπυργο Βρίσας, η πιθανή ύπαρξή της καταγράφεται ως πληροφορία μόνο στις διάφορες βιβλιογραφικές πηγές. Κανένα σχετικό, όμως, τεκμήριο δεν έχει βρεθεί έως σήμερα που να αποδεικνύει την ύπαρξή της.

**Ο Προϊστάμενος της Εφορείας
Αρχαιοτήτων Λέσβου
Παύλος Τριανταφυλλίδης
ΠΕ Αρχαιολόγων**